

Met gevaar voor eigen leven daalde ik vannacht, in mijn droom, af in een ravijn en op de bodem ervan trof ik een dode vrouw aan. Ze lag in een lijkwade op een bed van gevallen bladeren. Ik tilde het witte laken op en ontdekte haar gezicht, waarvan de ogen gesloten waren. Haar wangen waren roze, een prachtige teint, en ze zag er jonger uit dan ze was, ik was ervan overtuigd dat ze mijn leeftijd had – ik hoop dat ik sterf voor ik oud word. De dode vrouw was dus zo oud als ik, daar ben ik zeker van, maar ze leek op de persoon die ik meer dan twintig jaar geleden was, alsof ik sindsdien zelf had geslapen, alsof ik al die tijd had doorgebracht met sterven. Wat er twintig jaar geleden is gebeurd, herinner ik me niet meer. Hoe het ook zij, zelfs onbezielde leek de dode vrouw helemaal aanwezig, en eenzaam uit noodzaak – de noodzaak van de dood. Ik beloofde dat ik haar eenzaamheid zou verlichten door haar regelmatig op te zoeken, waarbij ik haar ware lotsbestemming zou negeren. Zoals vaak in een droom ging het inderdaad om een levendig tafereel en tegelijkertijd, als ik dat zo kan zeggen, om een schilderij; en dat kunstwerk, die voorstelling van een dode vrouw, moest bij een feestelijk gebeuren, het begin van het literaire jaar of zo, als geschenk worden gegeven aan de koning van Nagorno-Karabach. Maar ik had besloten het niet bij de andere koninklijke cadeaus te voegen, hoe dan ook, zei ik bij mezelf, de koning krijgt heel wat andere geschenken, hij merkt de afwezigheid van de dode vrouw in de lijkwade wellicht niet eens op.

Vast van plan mijn gesprek met de dode vrouw voort te zetten werd ik wakker. Wanneer was ze gestorven? Waarom? Wie had haar volle vlucht onderbroken op de leeftijd waarop een vrouw

op haar mooist is? Ik moest opnieuw met haar komen praten om dat geheim te doorgronden. Moest ik daarvoor telkens weer afdalen in het ravijn? Het was een gevaarlijke tocht, een geweldige inspanning, maar de beloning, dat zachte, rustige gezicht, die melkachtig roze teint, haar gesloten oogleden die zo breed zijn dat ze grote ogen moeten verhullen, ogen die zien wat de mensen met open ogen niet meer zien, dat alles geeft me moed en zin om haar, ja, regelmatig, op te zoeken.